

Münchenas Šeštadienis, 1946.VIII.17 d. /III metai/ Nr. 190/227/

Iš Taikos Kongreso

Paryžius. Ketvirtadienį Taikos Kongrese Byrnes kritikavo rusų kaltinimus, kuriuos pavadino neteisingais. Rusų delegacija iškreipusi amerikiečių principus, kuriuos amerikiečiai gynė sudarant taikos sutarčių projektus. Dėl Molotovo tvirtinimų, kad vakarų valstybės norinčios Italijoje užsitikrinti ūkines pirmenybes, Byrnes pareiškė, kad JAV jau pateikė Italijai maisto už 900 mil. dolerių. Karas prieš Italiją be to kaštavęs 400 mil. dolerių. Jeigu rusai dabar reikalauja iš Italijos reparacijų, tai Italija jas gali išmokėti tik išveždama vertybes iš savo krašto. Molotovas kritikuoja kiekvieną vyriausybę, kuri su juo nesutinka. JAV yra prieš vasalinių valstybių kūrimą. JAV laikosi visų kraštų lygybės. Dėl taikos sutarčių projektų sudarymo dar tenka pasakyti, kad pagrindiniais klausimais buvę galima ministrų taryboje susitarti tik sovietų interesus tenkinant, bet jokių būdu nepavykę susitarti tais klausimais, kurie įėjo į JAV interesus. Ir vis dėlto JAV bendradarbiavo ministrų taryboje ir toliau nori bendradarbiauti. Svarstant Italijos ūkio klausimus, Molotovas primeta mums tariamas ūkines pirmenybes Italijoje. Jeigu mes pritartume Molotovo siūlyjimams, tai buvusioji vokiečių ūkinė diktatura būtų pakeista kita diktatura.

Britų delegatas Alexanderis pareiškė, kad Taikos Kongreso dalyvių tarpe turinti išnykti baimė ir įtarinėjimas. Aš esu girdėjęs daugybę kalbų, kurios sutarina griauja. Vis dėlto šio Kongreso uždavinys sudaryti taiką su buvusiomis priešų valstybėmis. Byrneso išvedžiojimams mes, britai, galime tik pritarti. Delegatams buvo didelė staigmena iš Molotovo išgirsti, kad dabartinė Italija nesanti demokratine val-

stybė. Juk Italija laisvu balsavimu atsisakė nuo monarchijos. Aš negaliu suprasti, sako Alexanderis, kai tvirtinama, kad mes norėjome Italiją pavergti. Mes turime atsiminti Italijos įnašą į pergalę pasauliniais karo mėnesiais. Bulgarijos laikysena savo laiku nutesė vokiečių ofenzyvą rytuose. Todėl reikia atsižvelgti į visas tas valstybes, kurios prisidėjo prie pergalės.

Prancūzijos delegatas Bidault pareiškė, kad šis Kongresas vis dėlto yra Taikos Kongresas. Taika reiškia susitaikymą. Prancūzija nėra patenkinta šio Kongreso eiga, nes nuomonių priešingumai nutesė kongreso darbus. Taikos sutarčių sudarymo nutęsimas sudaro didžiausią sunkumą taikai įgyvendinti.

Čekoslovakijos delegatas Masarykas atsakė į Vengrijos atstovo priekaištus dėl blogo elgesio su vengrų mažuma Čekijoje. Dviejų karų laikotarpyje su vengrais buvę gerai elgiamasi. Per 20 metų čekai darė visa ko geriausia ir neatsilikę nuo kitų tautų. Visos mažumos turėjusios visas pilietines teises, bet ka tos mažumos yra padariusios Čekijai? Vengrų vadai buvo susirišę su naciais.

Rusijos delegatas Višinskis pareiškė, kad Rusija reparacijų mokėjimus yra pratęsusi. Tačiau daugybė Vengrijos vertybių jau atsidūrė amerikiečių zonoje. Su jomis būtų galima apmokėti didžiąją reparacijų dalį.

Suomijos kalbėtojas prašė sumažinti Rusijos reikalavimus ir pabrėžė, kad Suomija vesianti kitokią politiką rytų kaimynų atžvilgiu.

Paryžius. Papildomai pranešama, kad Byrnes tvirtai pareiškė, jog JAV niekada nereikalaus jokių teritorijų nei reparacijų. Be to, jisai sako, kad Bulgarija, kaip priešų valstybė negali kelti jokių teritori-

nių reikalavimų Graikijai. Graikija labai atkakliai ir patsiai kovėjo prieš galingus priešus ir nusipelnė didelę pagarbą. Jis niekas negali dabar apvilti.

Dėl Suomijos atstovo pareiškimo Molotovas pasisakė, kad jokiu būdu negalima sutikti su Suomijos atstovo pageidavimu dėl gražinimo tų plotų, kurie atiteko Rusijai. Tos teritorijos yra būtina reikalingos bendram Rusijos saugumui, ypač Petrapilio saugumui. Praėjus karas parodęs, kaip minimeji teritorija buvusi svarbi.

Penktadienį JAV senatorius Connally išvyksta į Paryžių. Jis padės Byrnesui Taikos Kongrese.

Paryžius. Penktadienį posėdžiaus 8 komisijos, kurios tiksliai išnagrinės taikos sutarčių projektus su buvusiomis priešų valstybėmis. Pilnatis susirinko tik šeštadienį ir svarstys Albanijos, Kubos ir Meksikos išileidimo klausimus. Graikijos atstovas atsiėmė savo pareiškimą, kuriuo jis reikalavo Albaniją laikyti priešų valstybe. Nežiūrint į Sovietų pasipriešinimą, britai yra nusistatę iškelti ir Austrijos klausimą.

Svarstant Rumunijos taikos sutartį, Višinskis aštriai susikirto su Naujosios Zelandijos atstovu. Višinskis griežtai pareiškė, kad tas, kas kovojo su Rumunija, negali kištis ir į jos reikalus.

Čiankaišekas nori tartis su Finijos komunistais

Nankinas /UP/. Čiankaišekas iš-

pėjo Kinijos komunistus, kad „sukilimas“ turi pasibaigti. Jis pakvietė juos dalyvauti jo sudarytoje vyriausybėje, kad Kinija taptų demokratine ir vieninga. Čiankaišekas prižadėjo baigti „politinę Kinijos Sąjunginams Tautoms. La Guardia globa“, kaip kad jam prikišo Sunjato pareiškė: jeigu gyvenimas Vokietijoje nešlė, ir nedelsiant sudaryti joje nebus sureguliuotas, čia vėl vyriausybę pagal konstituciją. JAV susidarys fašizmo lizdas. pasiuntinys Kinijai Stuartas ir generolas Maršalis išleido bendrą komunikatą, konstatuodami, kad Čiankaišeko pastabos negalės pašalinti sunkti atominės bombos panaudojimo. Taika yra neįmanoma tarp Kinijos komunistų ir vyriausybės, nežiūrint į tai, kad abi pusės nori taikos.

Trumpas Žinias

- Londonas. Britanijos vyriausybė įteikė note Iranui vyriausybei.

Šia note paneigiami gandai, pasak kurių Britų vyriausybė įsakiusi savo kariuomenei įžengti į Iraną. Noteje toliau pareiškama, kad britų kariuomenė įžengs į Iraną tik labai svarbiam ir būtinam reikalui esant, būtent, kai reikės apsaugoti Britanijos ir kitų tautų interesus.

- Londonas. Gautomis žiniomis, rusai koncentruoja kariuomenę šiaurės Irano pasienyje. Koncentruojamos kariuomenės tikslai nėra žinomi. Toliau pranešama, kad britų kariniai daliniai, esantieji Basroje /Irake/ yra atšaukiami. Jie šiuo metu pakeičiami naujais kariuomenės daliniais. Taip praneša Britų Užsienio Reikalų Ministerija.

- Naujorkas. Sąjunginių Tautų generalinis sekretorius pakvietė 52 valstybių atstovus į suvažiavimą sienoms ir praėjimams nustatyti. Be to, jis pareiškė tikėjimą, jog Taikos Kongresas pasibaigs laiku ir kad Sąjunginių Tautų pilnatis galės pradėti posėdžius numatytu laiku, būtent rugsėjo 23 d. Be to, Trygve Lie pridūrė, jog belankydamas Europos sostines jis sudarė išpuolį, kad visų valstybių vyrai skiria didelę reikšmę Sąjunginių Tautų organizacijai.

- Vašingtonas. JAV prekybos ministras pranešė, kad Austrija yra išbraukta iš priešų valstybių sąrašo ir dabar ji gali pradėti normalią prekybą. Bulgarija, Rumunija, Vengrija ir kitos valstybės dar nėra iš to sąrašo išbrauktos.

- Ženeva. Britų delegatas UNR-Res Taryboje pareiškė, kad šiuo metu britų žonoje esą 300.000 tremtinių. Jų skaičių vis didina atbėgėliai iš rytų. Visos šalys, kurios aprūpina tremtinius, turi atsakyti pareiškė: jeigu gyvenimas Vokietijoje nebus sureguliuotas, čia vėl vyriausybę pagal konstituciją. JAV susidarys fašizmo lizdas.

- Vašingtonas. JAV Atominės Energetikos komisijos narys per radiją pareiškė, kad karo atveju nebus galima išvengti atominės bombos panaudojimo.

- Londonas. Britų maitinimo ministras pareiškė, kad daugiau negu tikra, jog duonos normavimas Anglijoje netrukus bus panaikintas.

- Londonas. Britų kolonijų ministras tarėsi su Žydų Centralės pirmininku Dr. Veicmanu ir kitais žydų vadais.